# 8918 - CEMAAT NAMAZININ CÂMİ VEYA MESCİTTE KILINMASININ FARZ OLDUĞUNU GÖSTEREN DELİLLER

**Soru**

Ben, yeni müslüman olmuş birisiyim. Bir müslümanın, farz namazını mescitte kılması daha mı fazîletlidir? Bunun delili nedir? Bunu öğrenmek istiyorum.

**Detaylı cevap**

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

İslâm dînine girmen için senin hakkında hidâyeti takdir eden Allah Teâlâ'ya hamd ederiz. Zirâ bu büyük nimet, Allah Teâlâ'ya hamd edip şükretmeyi gerektirir.

İkincisi:

Bir müslümanın, İslâm dîninin en büyük amelî rüknünün (esasının) namaz olduğunu, müslüman ile kâfiri birbirinden ayırt eden sınırın, namaz olduğunu bilmesi gerekir.

Nitekim Câbir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,o şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

[ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلاةِ] رواه مسلم

"Kişi ile şirk ve küfür arasındaki sınır; namazın terkidir."(Müslim; hadis no: 82).

Üçüncüsü:

İslâm âlimleri -Allah onlara rahmet etsin-, cemaat namazının hükmü konusunda birçok görüş

ayrılığına varmışlardır. Bu görüşlerin en doğru olanı; cemaat namazının câmi veya mescitte kılınması farz oluşudur. Şer'î deliller de buna delâlet etmektedir.

Bu görüşte olanlar: Atâ b. Ebî Rabâh, Hasan Basrî, Evzâî, Ebu Sevr'dir. Zâhirine bakılırsa, İmam Ahmed'in mezhebi de bu görüştedir. İmam Şâfiî de 'el-Muzenî'nin Muhtasarı'nda buna işâret etmiş ve şöyle demiştir:

"Cemaat namazına gelince, ben, özürsüz terkedilmesine ruhsat vermiyorum."

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz ve Muhammed b. Salih el-Useymîn de -Allah ikisine de rahmet etsin- bu görüşü tercih etmişlerdir.

Namazın cemaatla kılınmasının farz olduğuna delâlet eden delillere gelince, bunlar aşağıdaki şekildedir:

1. Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وإذا كنت فيهم فأقمت لهم الصلاة فلتقم طائفة منهم معك وليأخذوا أسلحتهم فإذا سجدوا فليكونوا من ورائكم ولتأت طائفة أخرى لم يصلوا فليصلوا معك[ سورة النساء من الآية: ١٠٢]

"(Ey Peygamber!) Sen (savaş meydanında) içlerinde bulunup da onlara namaz kıldırmak istediğin zaman, onlardan bir grup ayağa kalkıp seninle namaza dursunlar, silahlarını da yanlarına alsınlar.Namazda olanlar secdeye vardıklarında, diğer birgrup düşmana yüzlerini dönmüş bir halde sizi korumak için arkanızda dursunlar. (İlk grup, ikinci rekâtı kendileri kılıp selâm verdikten sonra), namaza henüz başlamamış olan diğer grup gelip seninle birlikte namaza dursunlar.(Bir rekâtı seninle birlikte kıldıktan sonra, ikinci rekâtı kendileri tamamlasınlar). Düşmanlarından sakınıp silahlarını da yanlarına alsınlar." (Nisâ Sûresi: 102).

İbn-i Münzir -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ'nın düşman korkusu halinde namazı cemaatle kılmayı emretmesi farz olduğuna göre, bunun emniyet ve güven halinde farz olması daha önce gelir." (el-Avsat; c: 4, s: 135).

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Âyet, (namazı cemaatle kılmaya) birçok yönden delildir:

1. Allah Teâlâ'nın onlara namazı cemaatle kılmalarını emretmesi, sonra bu emri ikinci grup hakkında tekrar etmesidir.

Nitekim âyette şöyle buyurmuştur:

[ولتأت طائفة أخرى لم يصلوا فليصلوا معك] سورة النساء من الآية: ١٠٢

"(İlk grup, ikinci rekâtı kendileri kılıp selâm verdikten sonra), namaza henüz başlamamış olan diğer grup gelip seninle birlikte namaza dursunlar.(Bir rekâtı seninle birlikte kıldıktan sonra, ikinci rekâtı kendileri tamamlasınlar)." (Nisâ Sûresi: 102).

Bu âyet, cemaat namazının herkese farz olduğuna delildir.Öyle ki Allah Teâlâ, birinci grubun namazı cemaatle kılması sebebiyle ikinci gruptan cemaat namazını düşürmemiştir /onları bundan muaf tutmamıştır.Şayet cemaat namazı sünnet olsaydı, özürlüler arasında, düşman korkusu içinde olan kimselerin özürünün kabul edilmesi en önce gelmesi gerekirdi. Şayet cemaat namazı farz-ı kifâye olsaydı, savaş sırasında birinci grubun kılması ile ikinci gruptan bu farzın sâkıt olması/düşmesi gerekirdi. Bu âyet, cemaat namazının herkesin üzerine farz olduğuna delildir.

Bu üç yön şöyledir:

Birincisi: Allah Teâlâ'nın, cemaat namazını emretmesi.

İkincisi: Allah Teâlâ'nın, cemaat namazını tekrar emretmesi.

Üçüncüsü: Allah Teâlâ, düşman korkusu halinde bile cemaat namazını terketmeleri konusunda onlara izin vermemiştir." (Bkz: "Namaz ve Namazı Terkedenin Hükmü"; s:137-138).

2. Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وأقيموا الصلاة وآتوا الزكاة واركعوا مع الراكعين ] سورة البقرة الآية: ٤٣

"Namazı (gereği gibi) kılın, zekâtı (hak edene) verin ve rükû edenlerle birlikte rükû edin." (Bakara

Sûresi: 43)

Âyetin delil olmasının yönü şöyledir:

Allah Teâlâ, mü'minlere, rükû etmelerini emretmiştir. Rükû ise namazdır. Namazı rükû diye ifâde etmesinin sebebi; çünkü rükû, namazın rükünlerindendir. Namaz ise rükünleri ve farzları ile ifâde edilir. Nitekim Allah Teâlâ namazı, secde etmek, Kur'an okumak ve tesbih etmek olarak adlandırmıştır. Dolayısıyla Allah Teâlâ'nın: "rükû edenlerle birlikte rükû edin" demesinin başka bir faydası olması gerekir ki, o da sadece namaz kılmak değildir. Aksine namazı, namaz kılan cemaatle birlikte kılmak demektir. Çünkü "maa" lafzı, bu anlamı ifâde etmektedir. Bu sâbit olduğuna göre, bir kimse rükû edenlerle birlikte rükû etme vasfı veya hâli emrolunmuşsa, o kimse, emrolunduğu şeyi bu vasıf veya hâl üzere yerine getirmedikçe emri yerine getirmiş sayılmaz.

Denilse ki: Bu görüş, Allah Teâlâ'nın şu emri ile çelişmektedir.Çünkü kadının, cemaatle namaz kılması gerekmez.

[يا مريم اقتني لربك واسجدي واركعي مع الركعين] سورة آل عمران الآية: ٤٣

"Ey Meryem! Rabbine ibâdet et, secdeye kapan ve rükû edenlerle birlikte rükû et." (Âl-i İmrân Sûresi: 43).

Ona şöyle cevap verilir:

Bu âyet, bütün kadınlar için aynı emri kapsamaz. Aksine bu emir, sadece Meryem -aleyhasselâm-'a özeldir. Allah Teâlâ'nın:

[وأقيموا الصلاة وآتوا الزكاة واركعوا مع الراكعين] سورة البقرة الآية: ٤٣

"Namazı (gereği gibi) kılın, zekâtı (hak edene) verin ve rükû edenlerle birlikte rükû edin." (Bakara Sûresi: 43)

Emrinin aksine, (Âl-i İmran Sûresi: 43'te) sadece Meryem -aleyhasselâm- bununla emrolunmuştur. Bilindiği gibi Meryem -aleyhasselâm-'ın başka kadınlarda olmayan bir hususiyeti vardı.Çünkü annesi azatlı bir kul olması,O'na ibâdet etmesi ve Beytu'l-Makdis'e hizmet edip oradan ayrılmaması

için onu Allah Teâlâ için adamış, Meryem de oradan hiç ayrılmamıştır. Bu sebeple Meryem'e, âilesi ile birlikte rükû etmesi emrolunmuştu. Allah Teâlâ onu seçip bütün dünya kadınlarına tercih edince, diğer kadınlardan ayrı olarak bir emirle onu ayrı tumuş ve kendisine itaat etmesini emretmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وإذ قالت الملائكة يا مريم إن الله اصطفاك وطهرك واصطفاك على نساء العالمين يا مريم اقنتي لربك واسجدي واركعي مع الراكعين[ سورة آل عمران الآيتان: ٤٢ – ٤٣]

"(Ey Peygamber! Hatırlar mısın?) Hani melekler şöyle demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni (kendisine itaat etmen için) seçti, seni (her türlü kötü ahlaktan) temizledi ve seni (yaşadığın devirde) dünya kadınlarına tercih etti (onlara üstün kıldı). Ey Meryem! Rabbine ibâdet et, secdeye kapan ve rükû edenlerle birlikte rükû et." (Âl-i İmran Sûresi: 42-43).

Eğer şöyle denilirse: "Rükû edenlerle birlikte rükû edin" emri, onlar rükû ederlerken onlarla birlikte rükû edilmesinin farz olduğuna delâlet etmez, aksine onların yaptığının aynısını yapmak gerektiğine delâlet eder.Maiyyet, bir fiile iştirak etmek demeyi gerektirir, onunla birlikte olmayı gerektirmez, Nitekim Allah Teâlâ'nın şu emrinde olduğu gibi:

[يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله وكونوا مع الصادقين[ سورة التوبة الآية: ١١٩

"Ey îmân edenler! (Emir yerine getirmek ve yasaklarından sakınmak sûretiyle) Allah'tan korkun ve (her işinizde) doğru söyleyenlerle beraber olun." (Tevbe Sûresi: 119)

Ona şöyle cevap verilir:

Maiyetin (birlikteliğin) hakikati, bir şeyin sonrası ile öncesinin birlikte olmasıdır. Bu birliktelik, fiile iştirak etmenin yanında -özellikle de namazda- başka bir faydalı bir duruma işâret etmektedir. Dolayısıyla birisine: Cemaatle namaz kıl veya cemaatle namaz kıldım, denildiği zaman, namaz için biraraya gelmekten başka bir şey anlaşılmaz. (Bkz: "Namaz ve Namazı Terkedenin Hükmü"; s: 139-141).

2. Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

sellem- şöyle buyurmuştur:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ آمُرَ بِحَطَبٍ فَيُحْطَبَ، ثُمَّ آمُرَ بِالصَّلاَةِ فَيُؤَذَّنَ لَهَا، ثُمَّ آمُرَ رَجُلاً فَيَؤُمَّ النَّاسَ، ثُمَّ أُخَالِفَ إِلَى رِجَالٍ فَأُحَرِّقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ يَعْلَمُ أَحَدُهُمْ أَنَّهُ يَجِدُ عَرْقًا سَمِينًا أَوْ مِرْمَاتَيْنِ حَسَنَتَيْنِ لَشَهِدَ الْعِشَاءَ[رواه البخاري ومسلم]

"Nefsim elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, içimden şöyle yapmaya kasdettim. Odun toplanmasını emretmeyi, sonra namazın kılınması için ezan okunmasını, daha sonra da birisinin mü'minlere namaz kıldırmasını emredeyim. Ardından namaza gelmeyen erkeklere arkalarından gelip onlar evlerindeyken evlerini ateşe vereyim. Nefsim elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, namaza gelmeyenlerden birisi, üzerinde et bulunan bir kemik veya koyunun toynağının arasındaki azıcık bir et bulacağını bilse, yatsı namazına gelirdi." (Buhârî; hadis no: 618. Müslim; hadis no: 651).

Yine, Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِنَّ أَثْقَلَ صَلاَةٍ عَلَى الْـمُنَافِقِينَ صَلاَةُ الْعِشَاءِ وَصَلاَةُ الْفَجْرِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْوًا، وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ آمُرَ بِالصَّلاَةِ فَتُقَامَ ثُمَّ آمُرَ رَجُلاً فَيُصَلِّيَ بِالنَّاسِ، ثُمَّ أَنْطَلِقَ مَعِي بِرِجَالٍ مَعَهُمْ حُزَمٌ مِنْ حَطَبٍ إِلَى قَوْمٍ لاَ يَشْهَدُونَ الصَّلاَةَ، فَأُحَرِّقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ بِالنَّارِ [ رواه البخاري ومسلم ]

"Şüphe yok ki münâfıklara en ağrı gelen namaz, yatsı namazı ile sabah namazıdır. Şayet münâfıklar yatsı ve sabah namazındaki ecir ve fazîleti bilmiş olsalardı, emekleyerek de olsa bu iki namaza gelirlerdi. Şüphe yok ki içimden şöyle yapmaya azmettim: Namazın kılınmasını emredip, sonra kâmet getirilmesini, sonra da birisinin mü'minlere namaz kıldırmasını emredeyim.Ardından da ellerinde odun bağları bulunan adamlarla birlikte gidip, namaza gelmeyenlerin evlerini onlar evlerindeyken ateşe vereyim." (Buhârî; hadis no: 626. Müslim; hadis no: 651).

İbn-i Münzir -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in namazdan geri kalan topluluğun evlerini yakmayı içinden geçirmesi; cemaat namazının farz olduğuna delâlet eden en açık delildir. Şayet cemaat namazı farz olmayıp mendup olsaydı, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in onların evlerini

yakması câiz olmazdı." (el-Avsat; c: 4, s: 134).

Muhaddis es-San'ânî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Bu hadis, cemaat namazının herkesin üzerine farz-ı ayın olduğuna, farz-ı kifâye olmadığına delildir. Şayet cemaat namazı farz-ı kifâye olsaydı, namazı başkalarının kılmasıyla namazdan geri kalanların cezayı hak etmemeleri gerekirdi. Cezâ ise, farzın terkedilmesi veya haramın işlenmesi sonucunda olur." (Subulu's-Selâm; c: 2, s: 18-19).

4. Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, şöyle demiştir:

أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وَلَّى دَعَاهُ فَقَالَ: هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَجِبْ [ رواه مسلم ]

"Gözleri görmeyen bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek: Ey Allah'ın elçisi! Beni mescide götürecek kimsem yoktur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den evinde namaz kılmasına izin vermesini istedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- önce izin verdi. Sonra onu çağırıp:

-Ezânı işitiyor musun? diye sordu.

Âmâ adam: Evet dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- O halde icâbet et (cemaate gel)." (Müslim).

Ebu Dâvud ve İbn-i Mâce'nin rivâyeti ise şöyledir:

"Senin için izin bulamıyorum." (Ebu Dâvud; hadis no: 552. İbn-i Mâce; hadis no: 792).

İmam Nevevî hadis hakkında şöyle demiştir:

"Hadisin isnadı, sahih veya hasendir." (Bkz: "el-Mecmû'; c: 4, s: 164).

İbn-i Münzir -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Âmâ kimseye evinde kılmasına izin yoksa, gözleri gören kimseye bu iznin olmaması, daha önce gelir." (el-Avsat; c: 4, s: 134).

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, kendisini mescide götürecek kimsesi olmayan âmâya izin vermemiş ise, başkasına izin vermemesi daha önce gelir." (Bkz: "el-Muğnî"; c: 2, s: 3).

5. Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَلْقىَ اللهَ غَداً مُسْلِماً فَلْيُحاَفِظْ عَلىَ هَذِهِ الصَّلَواَتِ حَيْثُ يُناَدىَ بِهِنَّ، فَإِنَّ اللهَ شَرَعَ لِنَبِيِّكُمْ سُنَنَ الْـهُدىَ، وَإِنَّهُنَّ مِنْ سُنَنِ الْـهُدىَ، وَلَوْ أَنَّكُمْ صَلَّيْـتُمْ فيِ بُـيوُتِكُمْ كَماَ يُصَلِّيّ هَذاَ الْـمُتَخَلِّفُ فيِ بَيْتِهِ لَتَرَكْتُمْ سُـنَّةَ نَبِـيِّكُمْ، وَلَوْ تَرَكْتُمْ سُـنَّةَ نَبِـيِّكُمْ لَضَلَلْـتُمْ، وَماَ مِنْ رَجُلٍ يَتَطَهَّرَ فَيُحْسِنُ الطُّهوُرَ ثُمَّ يَعْمِدُ إِلىَ مَسْجِدٍ مِنْ هَذِهِ الْـمَساَجِدِ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطوُهاَ حَسَنَةً، وَيَرْفَعُهُ بِهاَ دَرَجَة، وَيَـحُطُّ بِهاَ سَيِّئَـةً، وَلَقَدْ رَأَيْـتُناَ وَماَ يَتَخَلَّفُ عَنْهاَ إِلاَّ مُناَفِقٌ مَعْلُوْمٌ النِّـفاَقِ، وَلَقَدْ كاَنَ الرَّجُلُ يُؤْتىَ بِهِ يُهاَدىَ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ حَتىَّ يُقاَمَ فيِ الصَّفِّ[ رواه مسلم ]

"Kıyâmet günü müslüman olarak Allah'a kavuşmak isteyen, nerede ezân okunursa namazları orada kılsın. Şüphesiz ki Allah, Peygamberinize hidâyet yollarını meşrû kılmıştır. Bu namazlar da hidâyet yollarından birisidir. Şayet siz, cemaatten geri kalan şu adam gibi namazları evinizde kılarsanız.Peygamberinizin yolunu terketmiş olursunuz. Peygamberinizin yolunu terkederseniz, işte o zaman sapıtırsınız.Her kim, güzel bir şekilde abdest alır, sonra da bu mescitlerden birisine giderse, attığı her adım için, Allah ona bir sevâp yazar, derecesini bir kat yükseltir ve bir günahını da siler. Bizim zamanımızda namazdan ancak münâfıklığı belli olan kimse geri kalırdı. Hasta olan kimse, iki kişi tarafından koltuklanarak namaza getirilir ve safta durdurulurdu." (Müslim; hadis no:654).

Başka bir rivâyette o şöyle demiştir:

إِنَّ رَسوُلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَّمَنـَا سُنَنَ الْـهُدىَ ، وَإِنَّ مِنْ سُنَنِ الْـهُدَى الصَّلاَةَ فيِ الْـمَسْجِدِ الَّذيِ يُؤَذَّنُ فيِهِ[رواه مسلم

]

"Şüphe yok ki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize hidâyet yollarını öğretmiştir. Bu hidâyet yollarından birisi de ezân okunan mescitte namaz kılmaktır." (Müslim; hadis no:654).

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Hadisin delil olmasının yönü şöyledir:

Abdullah b. Mes'ud, cemaatten geri kalmayı, münâfıklığı belli olan münafıkların alâmetlerinden birisi olarak saymıştır.Münâfıklığın alâmeti ise, bir müstehabın terkedilmesi veya mekruhun işlenmesi halinde olmaz.Kim, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini iyice incelerse, münâfıklığın alâmetini, ya bir farzın terkedilmesinde veyahut da bir haramın işlenmesinde bulacaktır. Nitekim bu anlamı pekiştiren şey, Abdullah b. Mes'ud'un şu sözü olmuştur:

"Kıyâmet günü müslüman olarak Allah'a kavuşmak isteyen, nerede ezân okunursa namazları orada kılsın."

Abdullah b. Mes'ud, cemaati terkeden ve namazı evinde kılan kimseyi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yolu ve ümmeti için dîn olarak meşrû kıldığı şeriatı durumunda olan sünnetini terketmek olarak görmüştür. Yoksa sünnetten kasıt; dileyen kimsenin yerine getirdiği, dileyen kimsenin de terkettiği sünnet değildir. Çünkü sünnetin terki, ne dalâlet (sapıklık), ne de münâfıklığın alâmetlerindendir.

Örneğin Duhâ (kuşluk) namazı, teheccüdnamazı, Pazartesi ve ve Perşembe günleri orucu gibi sünnetlerin terkedilmesi. (Bkz: "Namaz ve Namazı Terkedenin Hükmü"; s: 146-147).

6. Sahâbenin icmâı (oybirliğine varması):

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Sahâbenin -Allah onlardan râzı olsun- icmâından bazılarının sözlerini zikredelim:

Abdullah b. Mes'ud'un -Allah ondan râzı olsun- sözü daha önce geçmişti. O şöyle demiştir:

"Bizim zamanımızda namazdan ancak münâfıklığı belli olan kimse geri kalırdı."

Abdullah b. Mes'ud yine şöyle demiştir:

"Kim, ezânı işitir de özürsüz olarak icâbet etmezse (cemaate gelmezse), onun namazı yoktur (kabul olunmaz)."

Ebu Musa el-Eş'arî -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Kim, ezânı işitir de özürsüz olarak icâbet etmezse (cemaate gelmezse), onun namazı yoktur (kabul olunmaz)."

Ali b. Ebî Tâlib -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Mescide komşu olan kimsenin, mescitten başka bir yerde namazı yoktur (mescitten başka bir yerde kılarsa, namazı kabul olunmaz).

Kendisine: Mescide komşu olan kimdir? Diye sorulduğunda o şöyle cevap vermiştir: Ezânı işiten kimsedir.

Hasan b. Ali b. Ebî Tâlib -Allah onlardan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Kim, ezânı işitir de özürsüz olarak mescide gelmezse, onun namazı başından (boğazından) aşağıya inmez."

Yine, Ali b. Ebî Tâlib -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Mescide komşu olanlardan ezânı işiten kimse, hasta olmadığı halde özürsüz olarak mescide gelmezse, onun namazı yoktur (kabul olunmaz). (Bkz: "Namaz ve Namazı Terkedenin Hükmü"; s: 153).

Bu konuda deliller daha pek çoktur. Ama biz, bunlarla yetindik. Bu konuda daha detaylı bilgi için İbn-i Kayyim'in: "Namaz ve Namazı Terkedenin Hükmü" adlı kitabına başvurabilir. Zirâ bu kitapta fazla ve faydalı bilgiler bulunmaktadır.

Yine, değerli âlim Abdulaziz b. Abdullah b. Baz'ın bu konuda: "Namazı Cemaatle Edâ Etmenin Gerekliliği" adında faydalı bir kitapçığı da vardır.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.